

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

În apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 1917/922.

Aviz oficial.

Ministerul Cultelor și Artelor cu actul Nr. 31.704 din 4 Iulie a. c. a ordonat salariile convenite preoților din dieceza Aradului pe trimestrul 1 Aprilie — 30 Iunie a. c.

Referitor la distribuirea acestor salarii dispunem precum urmează:

1. Fiecare preot îndreptățit primește din partea protopopului tractual o— blanchetă de chitanță, pe care se află îndusă suma, ce-i compete.

2. Preoții, cari doresc a-și ridica retribuirea prin postă, să anexeze la chitanță un mandat postal (nemarcant) pe care să fie scrisă legibil adresa preotului și locul destinațiunii; dar suma banilor să nu o scrie, căci partea aceasta o deplinește Administrația cassei consistoriale.

3. Preoții, cari doresc a-și ridica retribuirea personal, sunt poftiți a se prezenta la Administrația cassei consistoriale în următoarele zile dela orele 8¹/₂ până la 11¹/₂ a. m. și anume:

Luni în 11/24 Iulie a. c. preoții din tractul Arad, Șiria și Vinga.

Marti în 12/25 Iulie a. c. preoții din tractul Chișineu, B-Ineu și Hălmagiu.

Mercuri în 13/26 Iulie a. c. preoții din tractul Buteni și Radna.

Vineri în 15/28 Iulie a. c. preoții din tractul B-Comloș și Timișoara.

Sâmbătă în 16/29 Iulie a. c. preoții din tractul Lipova și Belinț.

După amiază Cassa nu face solviri.

4. Fiecare preot să observe strict termenul indicat pentru tractul său cu atât mai vârtos cu cât sumele neridicate până în 19 August (1 Septembrie) a. c. se vor vărsa la Perceptoratul regesc.

5. Părinții protopopi, cari de bună voie și pe propria lor răspundere se angajază să ridice și să distribue retribuțiile preoților, vor avea să prezinte Administrației cassei consistoriale două conspecte a preoților îndreptățiți cu indicarea sumelor arătate pe blanchetele de chitanțe.

Arad, 28 Iunie (11 Iulie) 1922.

Joan J. Papp
Episcop.

Nr. 1576/922.

Concurs.

Pentru îndeplinirea catedrelor vacante dela școala normală ort. română din Arad, se publică concurs cu **30 zile** (4/17 Iulie — 2/15 August incluzive a. c.) și anume:

1. Catedra de director-profesor;
2. „ de religieune;
3. „ de limba franceză;
4. „ de istoria;
5. „ de desen și caligrafie;
6. „ de economie.

Dela recurenți se cere: să fie români ortodocși; să aibă cvalificația profesorilor similari ai statului, și să dovedească aceste calități și studii cu documente originale, prezentând atestate de botez și de serviciu (dacă vor mai fi fost în serviciu).

Beneficiul ce se pune în vedere este cel pentru profesorii similari ai statului.

Cererile, cu toate documentele necesare, vor fi de a se înainta în termin Consistorului eparhial din Arad.

Arad, 27 Iunie (10 Iulie) 1922.

Joan J. Papp
Episcop.

Morala veacului nostru.

Nimenea nu poate trage la îndoială rezultatele uimitoare, ce științele exacte au realizat în timpul din urmă pe toate terenele, dar o greșală fatală face, ca de pe culmile amestor de înalte ale acestei culturi să privim cu jale și cu îngrijorare, la mult încercatul neam omenesc, căruia toate rezultatele acestea, cu toate minunile lor, nici pe departe nu sunt în stare să-i dea mulțumirea sufletească după care toți însetează, cu atâta dor. O mulțime de probleme agită creerii celor obicinuiți să cugete; celor-ce cu îngrijorare și cu spaimă văd abizul îngrozitor, spre care omenirea merge cu pași siguri și cu o viteză din ce în ce mai nebună.

Dintre toate problemele, care-și așteaptă rezolvarea cât mai grabnică, cea mai vitală, mai importantă și mai hotăritoare pentru soarta generațiilor viitoare, este fără îndoială problema morală, dela care atârnă în mod exclusiv fericirea tuturor societăților din toate timpurile.

Dar vai, ce dureros spectacol ne prezintă pe teren moral Societatea modernă de azi . . .

Femeile sulemenite de pe bulevardele orașelor și bărbații oboșiți și istoviți de plăceri și lipsiți de caracter, sunt trista oglindă a moralității acestui veac luminat, în care cinstea, castitatea și virtutea sunt luate în râs, iar caracterul e considerat de slăbiciune. Scopul suprem al acestei omeniri bolnave este satisfacerea tuturor plăcerilor păcătoase, escitate de cărți triviale și tablouri grosolane și răspândite prin luxul nebun, care prin tentațiunile lui dezastruoase duce mii de victime nenorocite în brațele adulterului.

Intre astfel de împrejurări, cele mai esențiale așezăminte ale societății omenești căsătoria și familia devin iluzorii; cea dintâiu începe a fi privită de o instituție învechită, fără rost și fără înțeles, iar cea din urmă de o sarcină, pe care cei inficiați până-n măduvă de microbii tuturor păcătelor, n'o mai pot înțelege. De aceea, cu groază vedem, cum zilnic se înmulțesc divorțurile, sinuciderile și dramele familiare, tot atâtea triste mijloace de refugiu pentru cei-ce vor să se desfacă de o legătură încheiată pe baze șubrede; pentru cei-ce vor să scape de un jug, pe care nu mai au puterea morală și voința necesară de al suporta! Iar prin toate acestea se pregătește teren priincios prostituției, care nimicește și ucide suflete, spulberă speranțe și idealuri sfinte și degradează pe om până la rolul de

animal. Rezultatele pozitive ale acestor dezastruoase stări de lucruri sunt morburile venerice, care în timpul din urmă au luat proporții atât de îngrijorătoare, în cât au pus pe gânduri chiar și pe cei-ce obicnuiseră să vadă în cele mai trandafirii culori situația.

O luptă desperată s'a pornit contra acestei primejdii, care amenință soarta viitoarelor generații cu cel mai fatal desnodământ. O luptă aprigă, prin zidire de spitale, prin înființare de policlinici și prin defecționarea mijloacelor de vindecare și localizare a morburilor. Dar, vai, toate acestea nu fac altceva, decât să încurajeze și mai mult desfrâul și prostituția.

Deci altfel trebuie deslegată problema aceasta! Mai întâiu trebuie vindecată sufletește omenirea aceasta decăzută și toate celelalte vor veni apoi dela sine.

Însă nici un morb nu se poate vindica, până nu se cunosc cauzele, care l-au produs. Astfel înainte de toate trebuie să cunoaștem și aici cauzele acestei deplorable degenerări morale a semenilor noștri nenorociți.

Acestea cauze le vom găsi, fără doar și poate, în filozofia celor trei veacuri din urmă. Oameni culți, cari sub pretext, că vor fericirea și mulțumirea semenilor lor, sapă cu stăruință vrednică de o cauză mai bună, la temeliiile Bisericii lui Hristos. Mai întâiu raționaliștii, bagatelizând orice autoritate, decretează mințea omenească, „rațiunea“ de cel mai suprem izvor al tuturor cunoștințelor, punând prin aceasta bază acelor discuțiuni nechibzuite, ce au condus treptat-treptat la panteism, care neagă existența unui Dumnezeu personal, neagă autoritatea absolută a poruncilor dumnezeiești și nu mai vor să se supună lor.

Spinoza, Fichte, Schelling și Hegel și o mulțime de epigoni sunt apostolii însuflețiți ai acestor idei distrugătoare.

Materialiștii apoi decretează, prin apostolul la Brichuer, că nu există altceva, de cât numai materia. Naturalistul nu cunoaște altceva, de cât materia atot puternică și însușiri ale acesteia. Tot ce este mai presus de materie, e o simplă aberație a spiritului omenesc. Prin aceasta „aberație“ s'a ajuns apoi apogeul tuturor „aberațiilor filozofice“ de până atunci: „Nu este Dumnezeu, nu este suflet nemuritor, — ci numai materie; nu există altă viață, de cât cea de pe pământ; nu este alt iad, de cât mizeria; și nu este altă fericire, alt raiu, de cât plăcerile“. Deci materialismul, ca și curent filozofic, și-a pierdut în ultimele decenii trecerea în cercurile adevăraților savanți și cugetători, totuși între laicii culți este, încă

și azi, foarte răspândit și se răspândește în cercuri tot mai extinse.

Prin învățăturile acestea otrăvitoare de suflete, prin ideile acestea demoralizatoare și prin răspândirea lor cu diferite mijloace de propagandă, le-a succes să smulgă din multe pepturi, ca pe o buruiiană netrebnică, credința pe care Dumnezeu o sădise cu atâta bunătate, cu atâta grije și cu atâta iubire de oameni acolo și pe care divinul Mântuitor a sfințit-o cu jertfa sângelui său nevinovat, cu patimile sale și cu moartea sa pe cruce.

Distrusă odată credința în dogme și în Dumnezeu, eră natural să fie atacată și morala religioasă, pe care o numesc morală eudaimonistă sau egoistă, iar sancțiunile ei de minciuni convenționale, nevrednice pentru demnitatea omenească, care trebuie eliberată din cătușele rușinoase ale acestei morale. Ca învățăturile acestea să prindă mai ușor rădăcini, ei vor să separeze morala de religie, susținând, că între religie și morală nu este nici o legătură. Omul — fără ajutorul religiei — găsește în sine însuși, în conștiința sa, percepțiile menite să-i servească de norme și de călăuză în acțiunile vieții sale morale.

Morala aceasta — zic ei mai departe — e mai superioară, mai nobilă și mai altruistă chiar, de cât morala eudaimonistă. Ce-i drept, ea n'are cele 10 porunci și nici alte porunci absolute, cărora lumea să se supună orbește, dar fiziologia, psihologia și sociologia înlocuiesc pe acestea și împreună cu celelalte științe pozitive vor da moralei, filosofice avântul necesar, în urma căruia lumea va deveni fericită, mulțumită cu soarta sa și cu sine, iar raiul pământesc va fi deschis tuturor acelor, cari vor râvni la el.

După toate acestea este foarte natural, ca toți aceia, cari nu cred în puterea lui Dumnezeu, cari nu nădăjduesc răsplată și nu se tem de pedeapsa de după moarte, deci nu cred în fericirea veșnică, e' natural, ca toți aceștia să-și caute raiul aici pe pământ în plăceri păcătoase și agonisire de averi pe orice cale, ca să poată satisface dorințelor și poftelor împreunate cu acestea plăceri.

Aici trebuie deci căutată deslegarea problemei morale și este mai presus de orice îndoială, că nici filosofia cu morala ei caraghioasă și nici medicina, cu tot aparatul ei științific, nu pot regenera o lume păcătoasă și bolnavă sufletește.

Singura instituție, care are puterea morală și autoritatea absolută, de-a sana această plagă rușinoasă a veacului nostru luminat, este religia divină a Mântuitorului Hristos, ale cărei

înalte concepții de morală cu adevărat dumnezeiască chiar în momentele crizei de acum trebuie să găsească mai mult răsnet în inimile acelor, cari se simt chemați să contribuie prin munca lor la fericirea semenilor și fraților lor.

Când aceștia vor merge mână în mână cu Biserica, se va face — desigur — un paș gigantic spre realizarea a celei armonii sufletești, care va face mai suportabilă viața tuturora pe acest pământ. X

INFORMAȚIUNI.

Societatea ortodoxă a femeilor române.

Congresul al 11-lea al Societății ortodoxe a femeilor române s'a întrunit în săptămânile trecute aceasta în capitală.

Au luat parte la congres delegați din toate orașele mai mari ale țării, din Cluj, Sibiu, Bășov, Târgu-Murăș, Sebeșul din Ardeal, Cernăuț, Chișinău ș. a. afirmându-se astfel uniunea sufletească a neamului nostru din țara întregită.

Societatea aceasta, de înalt caracter moral, deși are nu trecut abea de 12 ani, a izbutit să înfăptuească o însemnată operă întru atingerea scopului pentru care s'a înființat: răspândirea culturii în masa femeilor române.

S'au întemeiat până acum opt institute, unele cu local propriu modern înzestrat, unde elevele au putința de a-și cultiva mintea și inima potrivit cerințelor de astăzi ale patriei și bisericii noastre.

Societatea ortodoxă a înființat, pentru cultivarea poporului, școli de adulți și biblioteci satești; a organizat numeroase șezători culturale, să răspândească lumină cât mai multă pretutindeni, unde se simte în deosebi trebuința ei.

În interesul buneii creșteri a copiilor noștri, această societate a dat ființă instituțiilor de mare folos: grădinișilor de copii, în mai mult de 20 de localități. Afară de lu'rările acestea, societatea a organizat mai multe filiale în orașele mari și mai mici, dela care se așteaptă să desfășoare o puternică propagandă culturală, întărind sentimentul de unitate între fiii aceleiași țări. —

După consfătuirea delegaților filialelor, ținută Sâmbătă în 3 Iunie, a urmat a doua zi deschiderea congresului.

S'a oficiat la ora 12 un serviciu divin în capela Internatului. Cu acest prilej Arhim. Scriban a rostit frumoase cuvinte, arătând însemnătatea manifestațiilor de credință. La ora 3 d. a. congresiștii s'au adunat în sala de conferințe a fundației Regele Carol.

Ședința publică este deschisă de I. P. S. Sa Mitropolitul primat Miron, asistat de P. S. S. Episcopul Teodosie al Romanului și de prezidenta Societății, dna Alexandrina Cantacuzino, care face o expunere amănunțită a lucrărilor săvârșite de societate, mulțumind donatorilor, sprijinitorilor și reprezentanților presei.

Au luat cuvântul: dna A. Pipoș, care cere ca viitorul congres să fie ținut la Cluj; preoții Popescu,

Luca (vorbind despre iubirea creștină ca element de apropiere între clase), Dan (despre sectele religioase sub ocrotirea libertății de cult), Burac din Mehadia ș. a. Congresul s'a terminat la ora 7 seara.

Episcopia Maramureșului. De câțva timp se agită pentru înființarea unei episcopii unite române cu sediul în Sighet, deoarece e vorba ca episcopia Gherlei să se desfacă în două. Episcopia aceasta — se zice — ar avea bază istorică în vechea episcopie dela Peri Maramureșului. Egumenul mănăstirii din Peri avea dreptul de-a sfînti biserici. Episcopia Maramureșului a existat din veacul al XIII. până la al XVIII. Toate ar fi bine, numai nu înțelegem cu ce drept își revendică frații uniți titlul episcopiei dela Peri, care a fost episcopie ortodoxă. Sau se face și aici ca cu titlul mitropoliei „de Alba-Iulia“?

CONCURSE.

Pentru îndeplinirea parohiei a doaua din **Bârsa**, se publică concurs cu termen de **30 zile**.

Dotatie: 1. Sesia beneficiată de fostul preot, 13 jug. arător 14 jug. fânaț la deal.

2. O grădină parohială.

3. Bir și stole legale.

4. Intregire dela Stat.

Alesul va catehiza fără altă dotatie. Va plăti dările publice după sesie și grădina par.

Parohia e de clasa II. Reflectanții să-și nainteze documentele oficiului prot. din Buteni ținând cont de dispozițiile regulamentului, iar cei din alte dieceze pe lângă literele demisionale vor acționa la puțină vreme despre consentimentul Episcopului nostru diecezan spre a putea reflecta la aceasta parohie.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *F. Roxin* protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa III-a din **Bontesi**, se publică concurs cu termen de **30 zile**.

Dotatie: 1. Casa parohială.

2. Sesie din 24 jug. parte arător, parte fânaț.

3. Stole legale.

4. Intregire de salar dela Stat.

Preotul va catehiza fără altă dotatie la școala conf. când va fi. Va plăti dările publice după sesie și casa parohială.

Reflectanții să-și înainteze documentele oficiului protopresbiterial din Buteni ținând cont de dispozițiile regulamentului, iar cei din altă dieceză au să dovedească consimțământul Consistorului și respective a Episcopului diecezan de a putea reflecta la acesta parohie.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *F. Roxin* protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. II. din **Fădimac**, tractul Belinț, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie parohială constătătoare din 30 jug. hăre, și anume 24 jug. arător și 6 jug. fânațe.

2. Casă parohială fără supraedificate cu intravilan de $\frac{3}{4}$ jugh.

3. Stolele legale.

4. Bir; o spene de cucuruz sfărâmat dela fiecare număr de casă.

5. Ajutorul dela stat, pentru care parohia nu garantează.

Alesul are să plătiască dările după sesie, după casă și după intravilan și să catihizeze la școala din loc fără altă remunerație.

La concurs, cu provocare la înaltul act Consist. Nr. 1528/1922 întru cât nu se prezentează reflectanți cu pregătiri de clasa a II-a, se admit și de cei cu cvalificație de clasa a III-a.

Concursele ajustate în regulă și cu atestat despre eventualul serviciu de până acuma, se aștern of. ppresb. ort. rom. din Belinț, adresate Comitetului parohial din Fădimac, pe lângă stricta observare a Ș-lui 33 din Regulamentul pentru parohii.

Reflectanții, în termenul concursual, se vor prezenta în sf. biserică din Fădimac, într-o Duminică sau sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în rituale și în oratorie.

Concurenții din altă dieceză, nainte de a se prezenta în parohie, trebuie să se prezenteze protopresbiterului tractual, spre a dovedi că au cvalificația poftită de concurs și P. S. Domn. Episcop diecezan, pentru a le da binecuvântarea arhierască.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu* ppbiter.

—□—

3—3

Pentru întregirea postului de preot din parohia de cl. a II-a **Checheș**, tractul Belinț, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Folosința casei fundațiunei T. Papp, pentru care alesul va plăti V. Consistor chirie moderată cum a plătit și fostul preot.

2. Usufructul unei sesii parohiale, parte arător, parte fânaț.

3. Birul parohial dela fiecare casă 15 litri grâu.

4. Stolele legale.

5. Eventuala întregire de dotatie dela stat.

Intrucât nu se vor prezenta reflectanți cu cvalificație de cl. a II-a, în senzul înaltei rezoluții consist. de sub Nr. 332 din 10/23 Februarie a. c., se admit și de cei cu cvalificație de clasa a III-a.

Alesul e obligat să catihizeze la școala confes. din loc fără altă remunerație și a plăti dările publice după venitul parohial.

Doritorii de a ocupa acest post, trebuie să se prezenteze într-o Duminică sau într-o sârbătoare din termenul concursual, în sf. biserică din Checheș, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare, eventual în slujire și în oratorie.

Nainte de aceasta sunt datori să se prezenteze protopresbiterului tractual, spre a-i dovedi, că au cvalificația prescrisă și întrucât sunt din altă dieceză, P. S. D. Episcop diecezan, spre a cere binecuvântare ca să poată concura la această parohie.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu* ppbiter.

—□—

1—3

Redactor responsabil: **SIMION STANĂ** asesor consistorial

Cenzurat: **V. DÂRLEA.**